

~ כה ~

שו"ת

דברי נחמיה

להגאון רבי נחמיה מדובראוונא זצ"ל

תלמיד רבינו הזקן

עם הערות ביאורים וציורים

בעריכת הרב מאיר ליכטנשטיין

סימן כ (לסימן ש"ח)

המינים, א' אוכלים, ב' כלים שמלאכתם להיתר, ג' כלים שמלאכתם לאיסור, ד' תורת כלי להיתר, ה' תורת כלי לאיסור.

ההקפדה, א' מצד שעשוי להתקלקל, ב' מצד יוקרם, ג' מצד שעומדים לסחורה (וצד זה הג' שייך גם במיוחדים להיתר כמו בלאיסור ממש ואפשר גם באוכלים ויתבאר אי"ה)¹, אבל ב' צדדים הראשונים לא שכיח עיקר מציאותם כי אם במיוחדים לאיסור שבזה שייך לומר לענין תשמישים אחרים מקפיד כו'² אבל בכלים הנעשים צורך מלאכת היתר לכאורה רחוק ההקפדה לענין מלאכתם המיוחדת להם שהרי לכך נעשו, אלא שמכל מקום משכחת לה כגון קערה של זהב, שחס עליהם להשתמש בהם בתמידות כי אם לכבוד אורחים או יו"ט או כגון לפסח (או אף אוכלים כמו צוקער וי"ש של פסח שהם ביוקר ויש חסרון כיס ממש לאוכלים בכל השנה כו')³, ובענין לסחורה יש ג"כ חילוק אם הכניסם לאוצר או לא'⁴, ובענין אופן ההקפדה יש ג"כ חילוק אם רק הוא מקפיד⁵ או רק העולם ולא הוא⁶, או הוא והעולם הכל מקפידים.

א) והנה מין ג' הנ"ל כלים שמלאכתם לאיסור עם ההקפדה, אחד מצד שעשוי להתקלקל הנ"ל הוא עיקר מוקצה מחמת חסרון כיס שדיברו בו בגמרא בפרק כל הכלים וכל הפוסקים, והיינו מסר הגדול ואינך שבמשנה וגמרא שם⁷, ומין ד' תורת כלי להיתר, ולכאורה היה נראה דעם הקפדה א' הנ"ל⁸, היינו נסרים שבדף מ"ט [ע] "ב לפירוש רש"י שם⁹ ע"ש, ועם הקפדה ב' הנ"ל¹⁰ היינו מוכין שבדף מ"ח¹¹ (ע"א) ועם הקפדה ג' הנ"ל¹² היינו הפתק שבדף נ' ע"א שם¹³ וית' אי"ה¹⁴, אבל מין א'

¹ ולגבי כלים יתבאר לקמן אות ד – ג' ולגבי אוכלים עיין אות ז' [ג]

² עליהם שלא להשתמש תשמיש אחר ולכך אסורים שאינם ראויים לכלום בשבת

³ יתבאר לקמן אות ט [ד] ולגבי כלים יתבאר אות ד' – יט

⁴ עיין לקמן אות י [א] ואות י' [ב].

⁵ עיין לקמן אות ב [ד]

⁶ עיין לקמן אות ה' ואות ה' [ב]

אות א'

⁷ (שבת קכג:) במתני' שם עוד ויתר של מחרישה ובגמ' אוכלא דקצרי וחרבא דאושפני וסכינא דאשכבתא וחצינא דנגרי כיתד של מחרישה דמי וכדכתב שם רש"י (ד"ה חצינא) כל הני קפדי עלייהו משום דמפגמי ומקצה להו בידים

⁸ היינו שלא יתקלקלו

⁹ ד"ה דקפדי עלייהו שכתב על הא דאמרי בגמ' דנסרים קפדי עלייהו הוא שמא יתקלקלו

¹⁰ היינו מצד יוקרם.

¹¹ עמוד א. כדכתב רש"י ד"ה מוכין, אינן אלא לעשות מהם לבדין שקורין פלמ"ר ומוקצין הן למלאכה ואסור למלטין

וב' וה' הנ"ל¹⁵ לכאורה אין זכר להם בגמרא לענין מוקצה מחמת חסרון כיס עם כל מיני הקפדה הנ"ל (וכמו כן מין ג' הנ"ל עם הקפדה ב' הנ"ל¹⁶, וכ"ש עם הקפדה ג' הנ"ל¹⁷ לא נזכר בגמרא לאיסור) ולכאורה מין ב' הנ"ל¹⁸ היינו כרכי דזווי דסוף פרק קמא דקיי"ל כשמואל וכו"ש דשרי¹⁹ דלפירוש הרי"ף שם היינו העומדים לסחורה²⁰, וכעין זה פירש"י²¹, ומין א' הנ"ל²² היינו תמרי דעיסקא שנזכר שם לשמואל דשרי, ונקוט מיהו דמין א' וב' הנ"ל עם הקפדה ג' הנ"ל דשרי²³, אלא שעדיין יש להסתפק אם עיקר החילוק בין הני לבין מוקצה מחמת חסרון כיס דפ' כל הכלים הוא בין מלאכתן להיות²⁴ (ויש לעיין מהו ענין מחצלת עי' סוף פרק קמא דסוכה²⁵ ופרק כל הכלים דף קכ"ה²⁶ וכן אוכלין לבין מלאכתן לאיסור²⁷, וי"ל ג"כ אופן ג' היינו דלא חשיב מוקצה מחמת חסרון כיס כי אם בגוונא דאיירי בגמרא דוקא היינו בדאיכא תרתי לריעותא היינו בכלים שמלאכתם לאיסור וההקפדה א' הנ"ל²⁸ דוקא אבל במלאכתם להיות נאמר שאין כח גם בהקפדה גדולה לדחות עיקר תשמישו שבשבילה נעשה²⁹ (מלבד שיי"ל ג"כ דגם ההקפדה היותר גדולה שאפשר להמצא בזה עדיין א"א שיהיה דומה להקפדה דגבי מלאכתם לאיסור כי התם שייך לומר שמצד הקפדתו אינו משתמש לעולם אף פעם אחת לשאר תשמישים זולת המיוחד לה, אבל כאן במלאכתם להיות (וכ"ש באוכלים) לא משכחת לה שמצד זה לא ישתמש בה לעולם אפי' פעם אחת כי אם שיקפיד מלהשתמש בה לרוב כו'³⁰, (והרי י"ל דעכ"פ עתה כשרוצה להשתמש בה בשבת זה הרי כאלו דעתו היה מתחילה בשביל זה, שהרי על כן עשאה מתחילה שישתמש בה לעתים כו'³¹, והרי זה כמו ברירה כו', עיין ביצה דף ד'³² וחולין דף י"ד³³ וכש"כ לדין דקיי"ל כר'

- 12 היינו מצד שעומדים לסחורה
13 דהפתק פירש רש"י מעריכה גדולה שעורכין ומושיבין להקצותן לסחורה שקורין ט"ש בין של בגדים ובין של צמר ודין של חגבים ובשר מלוח.
14 אות ז' [ב]
15 היינו אוכלים וכלי שמלאכתם להיות ותורת כלי לאיסור.
16 היינו כלים שלמלאכתם לאיסור שמקפיד עליהם מצד זיקרם.
17 שמקפיד מצד שעומדים לסחורה, דבגמ' רק הוזכר כלים שמלאכתו לאיסור שמקפיד עליהם מחמת שעשו להתקלקל.
18 היינו כלי שמלאכתו להיות (יט):
19 הני כרכי דזווי רב אסר ושמואל שרי וכו' וקמפלגי דפלוגתא דר' יהודה ור' שמעון
20 רי"ף דף ח. פ' הני כרכי דזווי פירוש מחצלות כרובות ומונחות לסחורה)
21 רש"י ד"ה כרכי דזווי - זוג של מחצלות שמכסים בהם פרגמטיא של ספינה.
22 אוכלים
23 ותמרי דעיסקא רב אסר ושמואל אמר מותר
24 דכל הנ"ל הם במוקצה לסחורה ולשמואל שרי, א"כ באוכלים וכלי שמלאכתן להיות אע"פ שעומדים לסחורה מותרים.
25 דף כ דדנים שם שבביל מה מיועד מחצלת אם לשכיבה או לסיכוך או לקבלת פירות.
26 עמוד א' דאמרי' שם קרמיות של מחצלת מותר לטלטלם בשבת מ"ט אמר רבה בר המדורי אסברה לי מחצלת גופא למאי חייא לכיסוי בה עפרא הני נמי חיי לכיסוי בהו טינפת, וזהו שהסתפק רבינו עם מחצלת חוי כלי שמלאכתו להיות. (או דהוי כלי שמלאכתו לאיסור עיין לעיל הערה 15 ברש"י שהוא לכסות בו סחורות).
27 שיש להסתפק האם עיקר החילוק בין מסר הגדול וכדו' לכרכי דזווי היינו מצד הסוג הקפדה שמסר הגדול החשש שמא יפגם ובכרכי דזווי הוא הוקצה לסחורה וא"כ לפי"ז אפי' מלאכתו לאיסור אם יחדו לסחורה יהא מותר ומלאכתו להיות אע"פ שלא יתקלקל יהא אסור או שנאמר שעיקר החילוק הוא בין מסר הגדול שהוא מלאכתו לאיסור ולכך אסור לבין כרכי דזווי דהוי מלאכתו להיות ולכך מותר ולפי"ז מלאכתו לאיסור אפי' אם יחדו לסחורה יהא אסור ומלאכתו להיות אפי' מקפיד שלא יתקלקל מותר.
28 מצד שעשו להתקלקל.
29 דכל המעם דאסור הוא מחמת שאינו ראוי לכולם דשבת דהרי התשמיש שלו א"א להשתמש כיון שהוא מלאכת איסור ומלאכה שאינו שלו אינו משתמש מחמת שהוא עשוי להתקלקל אבל בכלי שמלאכתו להיות הרי יכול להשתמש לתשמיש שלו שאע"פ שמקפיד שלא להשתמש תשמיש אחר אבל תשמיש שלו מותר בשבת וא"כ ראוי לשימוש.
30 תשמישים אבל לתשמיש המיועד לו ישתמש.
31 מוזמנות ולא לעיתים קרובות.
32 עמוד א', דאמרי' שם תניא אחרים אומרים משום ר"א ביצה תאכל היא ואמה במאי עסקינן אילמא בתרנגולת העומדת לאכילה פשיטא דהיא ואמה שריא אלא בתרנגולת העומדת לגדל ביצים היא ואמה אסורה א"ר זירא תאכל אגב אמה היכי דמי אמר אביי כגון שלקחה סתם, נשחטה

שמעון³⁴, דעתה הוברר שכך היה דעתו מתחילה כו'³⁵, ואף אם כמו כלי המיוחד רק לוי"ט כו'³⁶ עם כל זה יש לומר אלו מיקלע אורחים וכו'³⁷, ואף אם בדוגמא לכלי פסח ואף כמו יי"ש וצוקער פסח דודאי נראה דיש בזה חסרון כיס ממש כו'³⁸ עם כל זה הרי אינו לחלוטין עולמית כו'³⁹ (ויש לומר כדרך דאמרינן גבי ישראל בתרומה וכהאי גוונא דחזי לאחריני⁴⁰, ה"ה (וכל שכן) דחזי (גם) לדידיה בזמן אחר כו'⁴¹ (ויש לעיין דלר' יהודה אוצר לזמן מרובה הוי מקוצה ותרומה נראה דמודה⁴²)) והקפדה ב' וג' הנ"ל⁴³ י"ל דאף בכלים שמלאכתם לאיסור לא מהני⁴⁴ (וכדרך שאנו רואים גבי מוקצה מחמת מיאוס לפי מה דקיימא לן כר' שמעון, הרי לא מהני הקצאה זו גם לדחות תשמיש שאינו מיוחד דכלים שמלאכתם לאיסור (דהיינו נר ישן לפי מה שכתבו התוס' דף מ"ו סוף ע"א דמאיס אף לכיסוי, מיהו לפי מה שכתב הרא"ש אין ראיה⁴⁵ כך יש לנו לומר במוקצה מחמת חסרון כיס⁴⁶) דאין לנו אלא מה שנמצא בגמ', שמהקפדה כזו חשובה מחמת חסרון כיס אשר אמדו חכמים לדעתם דאינש דחסרון כיס אלימא ליה ומקצה לגמרי כו'⁴⁷ אבל כל הקפדה קלה מאותן הנזכרים בגמ' מנא לן⁴⁸ כו', ועיי' רש"י דף קכ"ג⁴⁹ ויתבאר אי"ה בסמוך.

(המשך בקובץ שיו"ל בקרוב)

-
- הובררה דלאכילה עומדת לא נשחטה הובררה דלגדל ביצים עומדת ע"כ וחזוין מינה דאמרינן במוקצה יש ברירה דהוברר עתה ביו"ט שכבר בערב יו"ט שלקחה סתם הכוונה היתה לאכילה.
- 33 עמוד א', דאמרי' שם אי הכי בהמה לר' יהודה ביו"ט היכא שחטמו אמר לו עומדת לאכילה ועומדת לגדל נשחטה הובררה דלגדל עומדת וחזוין נמי מהא דבמוקצה אמרינן יש ברירה.
- 34 דלית ליה מוקצה, דאי לר"י אמרינן דאית ליה מוקצה דיש ברירה לה"ש דלית מוקצה כ"ש דיש ברירה
- 35 שעכשיו ישתמש בכלי זה וא"כ הוי מן המוכן ולא הסיח דעתו מזה ולא יחול עליו שם מקוצה.
- 36 או לאורחים (כמו שכתב בהקדמה) שבכ"ג מסיח דעתו מזה עתה בשבת.
- 37 היה משתמש עם זה א"כ יש בו שימוש הראוי בשבת ויהא מותר לטלטלו בשבת.
- 38 כיון דאינו רוצה להשתמש בזה בשאר השנה ומצניעו לפסח. (ד"י"ש וצוקער (סוכר) של פסח עולה יותר ביוקר משל כל השנה)
- 39 משא"כ כלי שמלאכתו לאיסור שמקפיד עליו שלא להשתמש איתו תשמיש אחר המותר לא יוכל להשתמש איתו עולמית בשבת.
- 40 שבת דף קכ"ז ע"ב. מפנין תרומה טהורה וכו' פשיטא לא צריכא דמנחה ביד ישראל מהו דתימא כיון דלא חזיא ליה אסור קמ"ל כיון דחזיא לכהן שפיר דמי.
- 41 דמותר לטלטלו דכיון דראוי לאכילה מותר לטלטלו. (וכ"ש הוא דאי שמוותר ולא לו מותר לטלטלו כ"ש אם לו)
- 42 עיין לקמן אות ז [ג] (ואולי משום דתרומה יכול לאכלו עכשיו רק הוא אינו יכול ולכך אינו מסתמך דעתו ממנו אבל אוצר אינו יכול לאכלו עכשיו לכך אסור ולכך מסתמך דעתו ממנו וא"כ לפי"ז בשל פסח יהא אסור דאינו יכול לאכלו עכשיו. ומסית דעתו ממנו ו"ל ג"כ חילוק אחר דתרומה הוי עכשיו אוכל הראוי לאכילה אף שהוא אינו יכול לאכלו מ"מ מה דאחרים יכולים לאכלו אף דהם אינם נמצאים כאן סגי בהכי דליקרי אוכל משא"כ בשל אוצר אינו קרוי כלל אוכל כיון דהוי באוצר וא"כ בשל פסח יהא מותר דראוי לאכילה רק עכשיו אינו רוצה לאכלו בהכי סגי דליקרי אוכל) (לכאורה כאן צריך להיות סיום הסוגרים כפול שלו)
- 43 מצד יוקרם ומצד שעומדים לסחורה.
- 44 להעשות מוקצה ע"כ כד.
- 45 דאמרי' שם בגמ' דנפטא (פי' נר של נפט) אסור לטלטלה רבה ור' יוסף דאמרי' תרויהו דנפטא נמי שרי לטלטלו ופירשו התוס' (ד"ה דנפטא) דפליגי אליבא דר"ש אבל לר' יהודה לכו"ע אסור כיון דאינו ראוי אפי' לכסויי בהו מנא ושמעינן מהא דהקצאה דמאיס אינו יכול לדחות תשמיש שאינו מיוחד ויהא אסור לטלטלו דאינו ראוי לכלום בשבת אלא מותר לטלטלו אמנם הרא"ש (שם סי' כ"ב) פירש דפליגי אף לר"ש ומ"ד אסור משום דאין ראוי לשום בו שמן לסוך ורבה ור' יוסף ס"ל דמותר משום דחזי לכיסויי בהו מנא וא"כ לפי"ז אין ראיה כיון שיכול להשתמש לכיסויי בהו מנא אבל היכן שאינו יכול להשתמש שימוש אחר.
- 46 יהא אסור דאף דיש הקפדה שלא להשתמש תשמיש אחר מ"מ כיון דאין הקפדה גדולה לא אסור חכמים.
- 47 שלא להשתמש תשמיש אחר כלל.
- 48 היינו מצד שעשוי להתקלקל אבל הקפדות אחרים מנין לן שאדם מקצה אותם לגמרי שלא להשתמש לתשמיש אחר כלל.
- 49 דכתב ד"ה דקפיד עליהו: האומן שלא יתלכלכו ולא יתעקמו, וכן בד"ה קפיד עליה: שלא ימאס. וחזוין דכתב דדווקא דאופן שיכול להתקלקל מיקרי מוקצה מחמת חסרון כיס.

~ לא ~

~ לב ~

פתיחת דלת או מגירה שמונה עליה פח אשפה

שהדבר ידוע ורגיל, וניכר לכל מתוך צורת הדברים, שיש שימוש ודרך טלטול בפח בשבת, ואינו עומד במקום קבוע, מסתבר מאד דלא גרע פח אשפה זה מעפר שיחדו לשימוש, שגם פח זה מיוחד ומוכן ועומד מבעו"י לשימוש ולטלטול בשבת בהיות והדרך לטלטלו בכדי להגיע אליו בפתיחת דלת המגירה שעליה הוא מונח. וכן משמע כלי האשפה, אשר מניחים בו את האשפה בתוך ניילון וכדו' שימוש נחוץ וחשוב, וכל שידוע שמוכן לשימוש זה, אף אם הדבר כרוך בטלטול, י"ל שאין כל איסור בדבר.

ומאחר שיש היתר בשימוש בפח באופן זה, שוב אין איסור גם מצד דין בסיס לדבר האסור, שכשם שמצד דין מוקצה מהני יחוד והכנה מבעוד יום, כמו"כ מצד דין בסיס אין מקום לאסור, דכל איסור בסיס מצד היותו טפל ובטל למוקצה, ולא חמור הבסיס מן המוקצה עצמו.

ומצינו כה"ג בנר הקבוע ע"ג הדלת שאין איסור בטלטול הדלת מצד דין בסיס לדבר האסור, אף אם הניח הנר על דעת להיותו שם כל השבת. ובריטב"א (שבת ק"כ ע"א ד"ה ת"ר נר) ביאר הטעם וז"ל דהא סוף דלת ליפתח ולינעל בשבת עכ"ל. והיינו שמאחר והדבר ידוע שהדלת משמשת לפתיחה ונעילה בהכרח שאינו מקצה אותה משימוש. ונראה דזהו גם כוונת המרדכי (סי' ת') המובא בב"י (סי' רע"ז) שכתב וז"ל וגם לא נעשה בסיס לנר דחשיב וביטול לגבי הבית ולא לגבי הנר, עכ"ל. וכע"ז התוס' (שבת ק"כ ע"ב ד"ה פותח וע"ש) דהטעם דבטל הנר לגבי הבית היינו משום שבדבר ידוע שהדלת משמשת לפתיחה

בימינו נפוץ בבתי רבים השימוש בדלת מיוחדת עבור פח האשפה אשר מחוברת למשטח עץ, שעליו מונח פח האשפה, ובמשיכת הדלת כלפי חוץ נמשך ובא עמה משטח העץ אשר עליו מונח הפח, ונמצא איפה שדלת מגירה זו משמשת כבסיס לפח האשפה, אשר הוא עצמו משמש ככלי לדברים שאינם ראויים לשימוש, ודינם דין מוקצה מחמת גופו. ובהיות שכן היה נראה לכאור' לאסור השימוש בזה בשבת מב' טעמים א. המגירה כולה בסיס לפח האשפה שהוא מוקצה מחמת גופו ב. בפתיחת המגירה מטלטל את הפח, ומאחר שכן דרך השימוש בפח נחשב טלטול בהדיא.

אמנם מאחר ורבים מאחב"י נהגו היתר בדבר, ומשתמשים בשבתות ויו"ט בדלת זו המשמשת כבסיס לפח האשפה, מן הראוי לעמוד ולברר שורש הדברים, באם נכון הדבר להלכה.

יחוד לשימוש במוקצה:

מצינו כי אף במוקצה מחמת גופו מועיל יחוד מבעוד יום לשימוש בשבת וכגון עפר שמכינו מבעו"י (ש"ח סעי' ל"ח) שמותר לעשות בו כל צרכיו, ואבנים שסדרום לשיבה (שם סעי' כ"א) [ויעו' בשבות יצחק דזהו טעם התר לטלטול דלתות הבית].

ולאור זה י"ל דאף כי בעלמא נחשב פח האשפה כמוקצה מחמת גופו היינו מפני שהמציאות הינה שאין בו כל שימוש בשבת בדרך טלטול שהדרך היא שעומד הפח במקומו ללא צורך בטלטול, ומאחר שאין הדרך לטלטלו נחשב מוקצה. אבל בכה"ג

ונהגה בא"ר (שם אות ד') נקט דטלטול מוקצה עדיף מביטול כלי מהיכנו וכן דעת הפמ"ג שם והובא בבה"ל (שם ד"ה לא). וכתב בספר נחלת ישראל (פי"א אות י"א, ובפ"ט אות ה') דלשיטתם יש להוכיח דמותר לטלטל מוקצה בכדי לסלק גש"ר, דהא מדחזינן שהותר ביטול כלי מהיכנו לצורך זה כ"ש דהותר טלטול מוקצה דקיל טפי מביטול כלי מהיכנו.

אמנם לעומת זה מצינו (סי' ש"ח סעי' ל"ח) דאסור לכסות צואה עם עפר של מוקצה ובהגהות ומילואים בשו"ת הר צבי (ח"א סי' קצ"ו) כתב לדחות דאולי שאני שימוש במוקצה דחמיר טפי מטלטול.

ועכ"פ להסוברים דמותר לטלטל מוקצה לצורך סילוק גרף של רעי. יהא צד נוסף להתיר בפתיחת דלת מגירת פח האשפה, שכן מאחר והפתיחה היא לצורך סילוק גרף של רעי מן הבית מותר. וצ"ל לפי"ז דבזה אין אלא טלטול מוקצה ואף שמשתמש בפח האשפה מ"מ מאחר ושימוש זה כבר התחיל בו מע"ש לא דמי לעפר שאסור לכסות בו צואה, והוי טלטול בעלמא שהותר לצורך זה.

כשיש אפשרות ודרך פתיחה ברגל:

ונהגה בא"ר (שם אות ד') נקט דטלטול מוקצה עדיף מביטול כלי מהיכנו וכן דעת הפמ"ג שם והובא בבה"ל (שם ד"ה לא). וכתב בספר נחלת ישראל (פי"א אות י"א, ובפ"ט אות ה') דלשיטתם יש להוכיח דמותר לטלטל מוקצה בכדי לסלק גש"ר, דהא מדחזינן שהותר ביטול כלי מהיכנו לצורך זה כ"ש דהותר טלטול מוקצה דקיל טפי מביטול כלי מהיכנו.

ונעילה וסופה ליפתח ולינעל. ובודאי שאין דעת האדם לבטל שימוש הדלת מפני הנר. הלכך נחשב כהכנה ויעוד מבעוד יום, דמהני אף במוקצה. ויתירה מזו דבכה"ג אין כאן כלל כל עיקר הקצאה משימוש ועדיף טפי מעפר שהיה מוקצה והיחוד מוציאו מתורת מוקצה, דבזה אין נכנס כלל לכלל מוקצה. שכן כל עיקר תורת מוקצה מצד ההקצה מדעתו. ובזה הדבר ידוע שאין דעתו מוקצית הימנו.

ודלת המגירה שעליה מונח פח האשפה דמי נמי לדלת הבית שעליה נר שמאחר שהדבר ידוע שעומדת להפתח ולהנעל, וכן הדרך להשתמש בה תדיר, שוב אין נופל בה תורת בסיס לדבר האסור, ולא דמי למיטה שיעודה למעוות שיש לה דין בסיס לדבר המסור (עי' סש"י ס"ז), דשם הדבר מורה שאין דעתו להשתמש בה ולהזיזה ממקומה.

טלטול מוקצה לצורך פינוי גרף ש"ר:

בשו"ע (סי' של"ה סעי' ד') מבואר שבאופן שגיגית של תירוש ענבים שעדיין לא נדרכו נוטפת, שהמשקין הזבין הימנה הם מוקצים, אם נעשה המקום גרף של רעי ע"כ, מותר להניח שם כלי לקבל הדלף כדי שלא יעשה שם טיט, ואם נתמלא הכלי במשקין שזבו מן הגיגית לא יזרקנו בכלי אחר שלא יבטלנו מהיכנו, אלא מריקו בתוך הגיגית שזבו הימנה המשקין שהיא בלא"ה מבוטלת מהיכנה ע"י משקין שבה, ע"כ.

ובתה"ל"ד (סי' של"ה אות ז') כתב דמדין זה יש ללמוד דהתירו ביטול כלי מהיכנו למנוע גרף של רעי.